

JÓZEF TALARCZYK

KARIERA
PANNY MARY

KOMPOZYTOR «KARIERY PANNY MARY»

JÓZEF TALARCZYK urodził się 12 sierpnia 1919 r. w Grudziądzu. Studia muzyczne w zakresie teorii i kompozycji rozpoczął w czasie okupacji u prof. M. Świerzyńskiego.

Po wyzwoleniu studiował w Średniej Szkole Muzycznej w Sopocie i w Wyższej Szkole Muzycznej w Łodzi. Dyplom uzyskał w 1952 r. w klasie dyrygentury prof. Bohdana Wodiczki.

Od r. 1951 do 1955 zajmował stanowisko kierownika muzycznego Państw. Operetki w Łodzi, w r. 1955 objął kierownictwo muzyczne Objazdowej Operetki Łódzkiej, a w r. 1956 kierownictwo muzyczne Państw. Operetki w Lublinie. W r. 1958 został dyrygentem Teatru Muzycznego w Gdańsku, a od r. 1959 jest kierownikiem muzycznym Państwowej Operetki w Lublinie.

Z ważniejszych kompozycji J. Talarczyka wymienić trzeba „4 Tańce Symfoniczne”, „Tańce Kaszubskie” oraz „Wariacje na temat K. Szymanowskiego”, nie licząc opracowań polskich pieśni ludowych oraz muzyki baletowej i rozrywkowej. W r. 1958 wystawiono jego widowisko muzyczne „Mistrz Twardowski” w 3-ach aktach, z librettem E. Gołębiowskiego. „Kariera Panny Mary” skomponowana wspólnie z E. Żytomirskim, powstała w r. 1960.

Józef Talarczyk odznaczony został Złotym Krzyżem Zasługi za całokształt pracy kompozytorskiej i dyrygenckiej. Jest on laureatem Wojewódzkiej Nagrody Artystycznej woj. lubelskiego za widowisko muzyczne „Mistrz Twardowski”.

Autor libretta i wsółkompozytor „Kariery panny Mary” EUGENIUSZ ŻYTOMIRSKI urodził się w 1911 r. w Taganrogu. Studiował prawo, filologię i muzykę. Jego publikacje poetyckie — to cztery zbiory przedwojenne („Bez w samolocie”, „Do przyjaciela”, „Pierwsze przykazanie”, „Zimowe kolory”), poemat „Chopin” (1949) i „Liryki” (1956). Przekładał Lermontowa, Szewczenkę, Błoka, Majakowskiego, Wapcarowa, Twardowskiego i innych poetów dawnych i współczesnych.

Jako dramaturg debiutował Żytomirski jeszcze w 1933 r. w Warszawie sztuką „Pod wiatr”. W latach 1958 i 1959 teatry w Częstochowie i Łodzi grały jego dramat „Koncert jesienny”. Pierwszą wersję „Kariery panny Mary” (tekst i muzyka Żytomirskiego) wystawił w 1948 roku Teatr „Komedialna Muzyka” w Poznaniu. Jako operetka utwór ten (z opracowanym na nowo librettem Żytomirskiego, z muzyką Talarczyka i Żytomirskiego) ukazał się po raz pierwszy w marcu, na scenie Państwowej Operetki w Lublinie.

Żytomirski jest autorem licznych utworów satyrycznych oraz autorem i kompozytorem wielu piosenek (m. in. wyszły spod jego pióra teksty słynnej „Ukochana, ja wróć” czy tak popularnych „przebojów”, jak „Siedem róż” lub „Pewnego dnia”). Tłumaczył libretta operowe i operetkowe („Rodzina Tarasa” Kabalewskiego, „Swobodny wiatr” Dunajewskiego, „Boccaccio” Suppého, „Cnotliwa Zuzanna” Gilberta).

Eugeniusza Żytomirskiego znamy również jako dziennikarza (był redaktorem naczelnym „Głosu Wielkopolskiego”, „Filmu”, korespondentem naszych pism w USA, redaguje „Liryczne Okienko”, „Stolicy”), publicystę (m. in. autora wydanego w 1947 r. zbioru reportaży i felietonów „Ameryka in flagranti”) oraz krytyka teatralnego, współpracującego m. in. z „Teatrem”.

nabyć najnowsze modele firmy, „naciągając” w tym celu — jak sądzi jej właściciel — bogatego przyjaciela. Po pokazie mód Mrs. Wilden znajduje stosowny moment do przypuszczenia „matrymonialnego i komercyjnego” szturmu do nieszczęsnego Murraya. W czasie gdy Rita przymierza za kotara stroje, nadchodzi marnotrawna córka firmy, skruszona i zależniona Mary, dźwigając pudło z suknią pani Wilden. Robets jest zdziwiony wyglądem i zachowaniem się „Rity”, za to Johna, który właśnie wpada do salonu, oburzają jego zaloty do odnalezionej narzeczonej. Młodzi są już bliscy wyjaśnienia sytuacji i pogodzenia się, ale wszystko psuje Murray, który widząc Mary „znowu” w skromnej sukience — traci nadzieję na zrobienie dobrego interesu na modelach i wymawia lekkomyślnej modystce pracę. Przy okazji wyładowuje swój gniew na Johnie i marnym kliencie, Robertsie, którego coraz bardziej intryguje wynalazek pomyłonego, jak mu się wydaje, młodzieńca. Tymczasem zza kotaru wychodzi zniecierpliwiona bezceremonialnym zachowaniem się Kitty, prawdziwa gwiazda. Zaatakowana przez doprowadzonych do ostateczności Roberta i Johna (który oczywiście bierze ją za Mary), wpada za kotarę, gdzie Mary poprawia suknię na pani Wilden. Na widok dwu zupełnie do siebie podobnych kobiet milionerka dostaje ataku hysterii, Mary zaś przysięga się do wszystkiego rozbawionej Ricie, która przewzruszka jej dopomóc w wywołaniu się z kłopotliwej sytuacji i w tym celu poleca przybyć do wytwórni. Rita zaprasza tam również osłupiałego Johna, a pani Wilden organizuje — po jej odejściu — całą wyprawę do Hollywood, gdzie włoska gwiazda zabrała ze sobą... właśnie jej suknię. Do studia Aversa podąża również Roberts w towarzystwie Kitty, która zdołała tymczasem prawie całkowicie już usidlić starego donżuana. Wreszcie — na widok powtórnego odejścia Rity (która jest oczywiście spiesząca do wytwórni, z rachunkiem za suknię, Mary) — wybiega z salonu na wpół przytomny Murray.

AKT III

W wytwórni Aversa odbywają się zdjęcia do filmu „Bosonoga markiza” z Rita Cotello w głównej roli. W czasie zdjęć (cała „rewia filmowa” jest, ma się rozumieć, parodia standardowych filmów amerykańskich) przybywają do atelier wszyscy, oprócz Mary, uczestnicy poprzednich wydarzeń. Zakochany w Ricie operator Carboni mdleje z zachwytu, dając początek całej serii „trupów”, co portier Moss bierze za nakręcanie scen

batalistycznych. Zanim jednak to nastąpi, Murray dla przeblagania pani Wilden, w której sukni paraduje Rita, przyjmuje jej handlowe i małżeńskie propozycje, a Roberts — po otrzymaniu kosza od Rity — zaczyna coraz bardziej mięknać wobec uwodzicielskich zabiegów Kitty, która namawia go nadto do sfinansowania wynalazku Johna. Panikę wywołuje wiadomość o Bessie na nowojorskiej giełdzie, gwałtownym spadku akcji towarzystw filmowych, bankructwie Roberta i Ayersa. W końcu na „pobojowisku” zostaje tylko Rita, która z ulgą postanawia wrócić do swego kraju, i John, szukający Mary już nie tylko na scenie, ale i na widowni. Jesteśmy jeszcze świadkami ukarania Kitty za nadmiar sprytu i wyrachowania (zostaje żoną bankruta-Roberta!) po czym John spotyka wreszcie i nieomylnie rozpoznaje (za pośrednictwem pocałunku) właściwą Mary. Następuje finał satyrycznej operetki z „poważnym” morałem, że „więcej warte są miłość i rozum niż sny o Hollywood”.

BALET

w akcie I-szym

„Moderne”

A. Filówna ✓

J. Lisowski ✓

BALET

w akcie II-gim

„Mam coś w sobie”

Jan Lisowski (H. Duda)

Józef Parużnik (J. Heczko)

Stefan Boroń (J. Kieljan)

Włodzimierz Waruszyński (St. Dobranowski)

„Scenka mimiczna”

Krawcowe: K. Truszkowska, H. Żelwietrówna

Pikolaki: St. Dobranowski, H. Piotrowicz

„Taneczna Rewia Mody”

1. „Na plaży” (foxtrot) — Halina Kosecka (B. Krzesińska, I. Kruczkowska,
A. Bielakowska) ✓

2. „Na balu” (walc) — Joanna Puter (L. Polczyńska), Jacek Heczko ✓
(H. Duda) ✓

3. „Maskarada” (rumba) — Alicja Bielakowska (B. Krzesińska), Stefan
Boroń ✓

4. „Na dancingu” (tango) — Maria Gidlewska (T. Dzięglówna), Włodzi-
mierz Waruszyński (H. Duda) ✓

BALET

w akcie III-cim

Postacie rewii filmowej

Markiza { Iwona Borowicka
 { Celina Karpińska

Szeryf Włodzimierz Waruszyński ✓
mąż markizy Jan Lisowski (Jacek Heczko) ✓

Wódz indianski { Stefan Boroń (St. Dobranowski)
 { Józef Kieljan (Robert Przybyłowski)

Indianie Józef Parużnik ✓

Małpolud Miroslawa Bachorz (Kiwiorska Anita)

Postacie rewii tanecznej

Akrobatki	Izabella Kruczkowska	
	Barbara Krześcińska	
Girlsy	Alicja Bielakowska	
	Danuta Cholewa	
	Halina Kosecka	
	Tamara Zinkowska (Krystyna Żuczenia)	
Zielone tancerki	Maria Gidlewska	✓
	Teresa Dzięglówna	✓
Tancerki ekscentryczne	Alicja Ekstein	✓
	Lidia Połczyńska	✓
Kowbojki	Alicja Miszkiewicz	✓
	Ewa Papée	
	Krystyna Ungeheuer	
Solistki	Adela Filówna	✓
	Joanna Puter	✓

Inspektor baletu — EWA PAPÉE